

BRUK AV FORSKNINGSBASERT KUNNSKAP I OFFENTLIGE ORGANISASJONER

TARAN MARI THUNE
Senter for teknologi, innovasjon og kultur
UNIVERSITETET I OSLO

Kunnskap om bruk av kunnskap

- Hva kjennetegner individer og organisasjoner som bruker forskningsbasert kunnskap i politikk- og tjenesteutvikling i offentlig sektor?
- Hvilke mekanismer ser ut til å øke bruken av forskningsbasert kunnskap?
- På hvilke måter brukes forskningsbasert kunnskap – i hvilke arbeids- og beslutningsprosesser?

Systematisk litteraturgjennomgang

Flere trinn, initialt ca. 1 mill. artikler screenet
120 relevante artikler med empiriske studier av bruk av
forskning i politikk og praksis
Mye er hentet fra helsefeltet, noe fra velferd, utdanning,
landbruk, mm.
Få studier som går på tvers av politikkområder

Hvem bruker forskning?

- Individuelle kjennetegn forklarer en stor grad av variasjonen i bruk av forskningsbasert kunnskap
 - Utdanningsnivå og fagområdet personen er utdannet innenfor
 - Fartstid i organisasjonen
 - Tidligere arbeidserfaring
 - Stillingsnivå og arbeidsoppgaver

Hvilke organisasjoner er mest tilbøyelige til å bruke forskning?

- **Organisatoriske kjennetegn**
 - Spesialiserte organisasjoner
 - Mandat/tydelig forventning om bruk av forskning
 - Tilgang til infrastruktur og ressurser
 - Distribuert kunnskapsfunksjon – «kultur»

Saks- og politikkområder har også betydning

- Politikkområder som jobber med spørsmål knyttet til liv/helse/velferd bruker ofte forskning systematisk i beslutningsprosesser
- Næring og infrastruktur – mindre bruk av forskning og mer bruk av «egne» kunnskapsorganisasjoner
- Høy grad av politisering og høy utskiftingstakt av saker er negativt
- Høy usikkerhet i saksfeltet øker kunnskapsbruk

Mekanismer som øker bruk av forskning

- Tilgang til forskningsressurser er ikke i seg selv en driver for bruk, men mangel på tilgang kan være en stor hindring
- Kontakt og nettverk – deltagelse i kunnskapsproduksjonen er en viktig faktor
- Mekanismer som sprer kunnskap internt i organisasjonen og som omsetter kunnskap til politikkenes “språk” er viktig

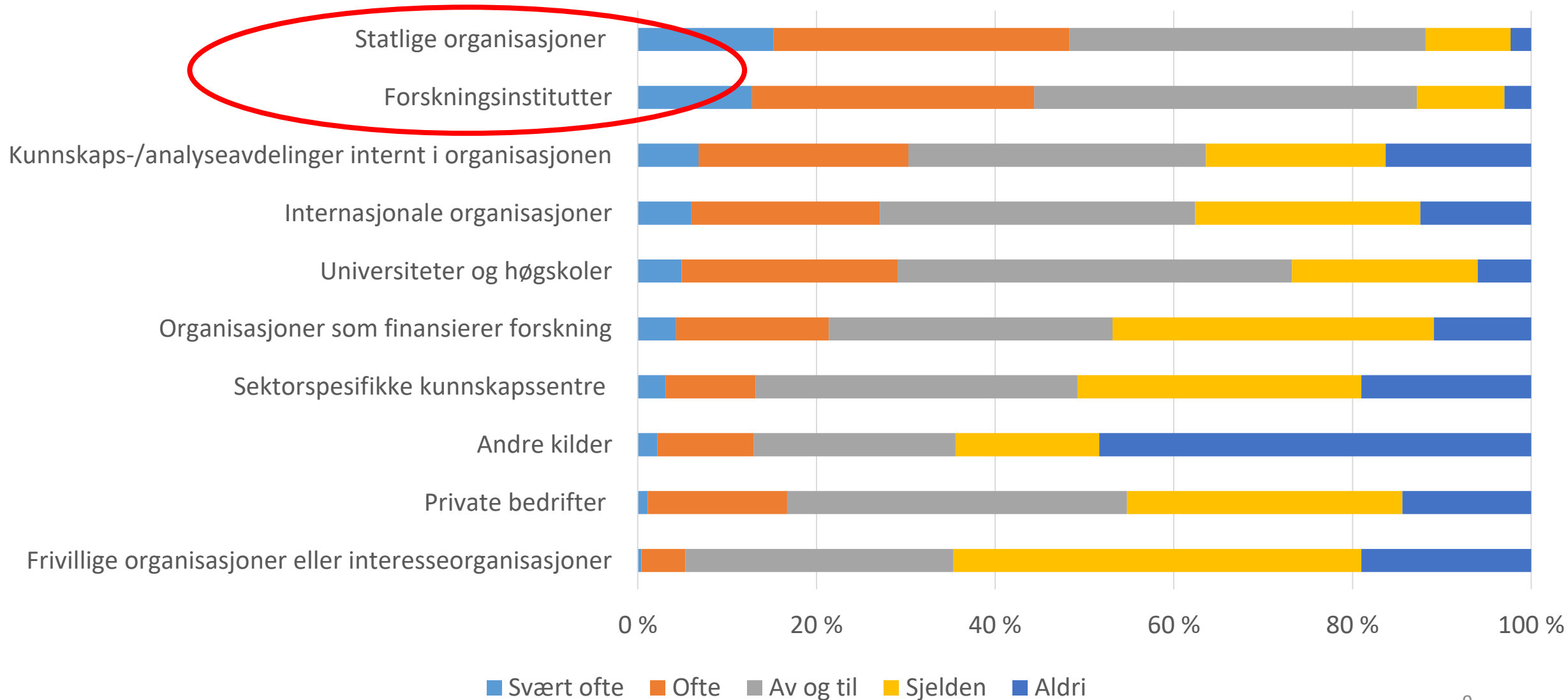
På hvilke måter brukes forskning i politikken?

- Indirekte bruk er mer vanlig enn direkte – dvs. «medierte» kunnskapskilder viktigere enn direkte kilder
- Behovsdrevet prosess – ulike faser i politikkutvikling har ulike behov for kunnskap og for ulike typer kunnskap
- **Tre former for «bruk»**
 - Symbolsk bruk – forskning brukes til å støtte beslutninger
 - Instrumentell bruk – forskning brukes til å kaste lys på/løse spesifikke problemer
 - Konseptuell bruk – forskning brukes for å gi en ny forståelse av et saksfelt

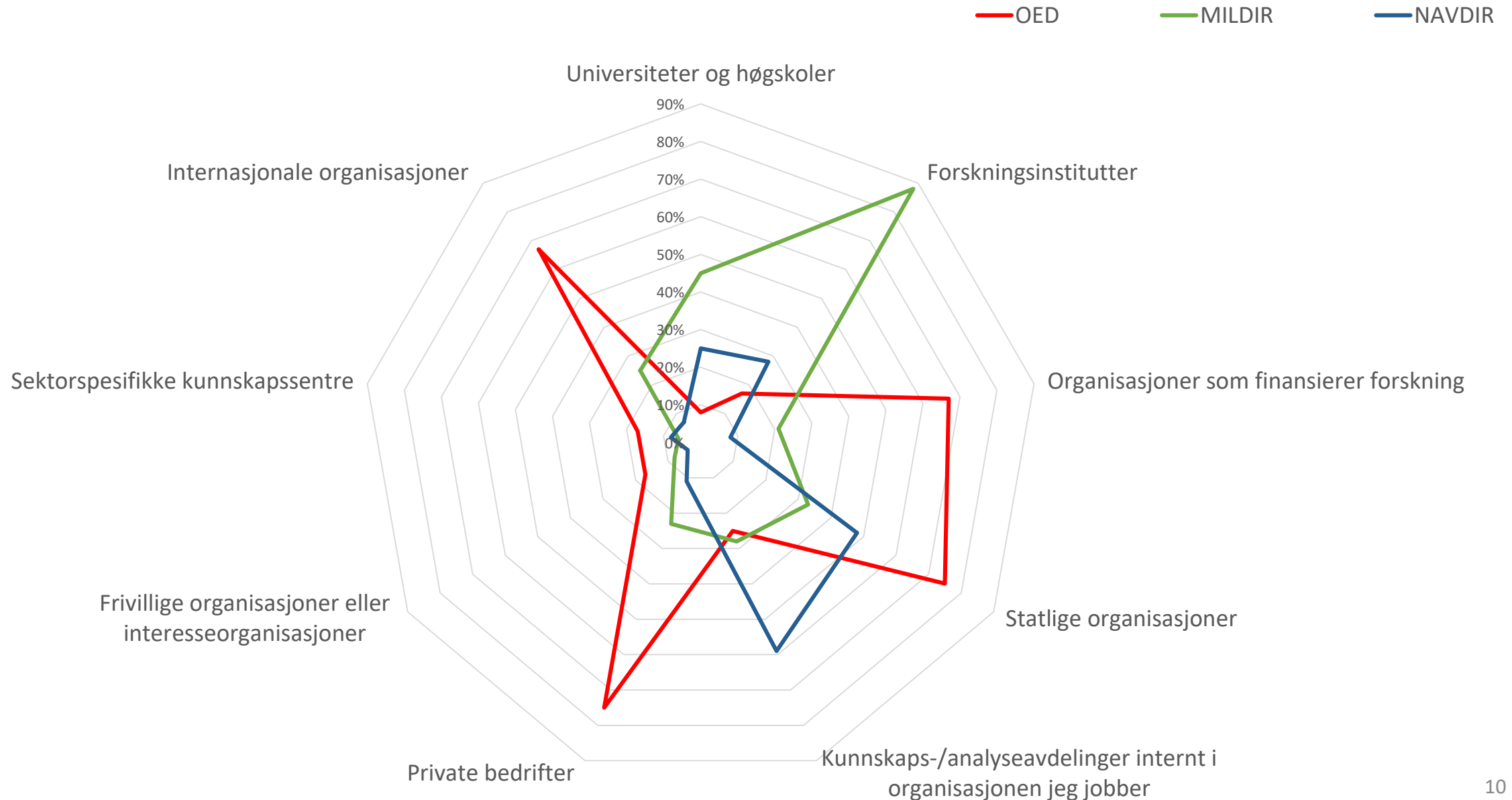
OSIRIS' undersøkelser av bruk av forskning i norsk statlig sektor

- Et spørreskjema-basert undersøkelsesopplegg for å studere bruk av forskning i offentlige organisasjoner og rammene for dette
- Pilotert i syv statlige organisasjoner i 2018 (271 respondenter)
- Fullskalaundersøkelse i mai-juni 2019 – resultater høsten 2019

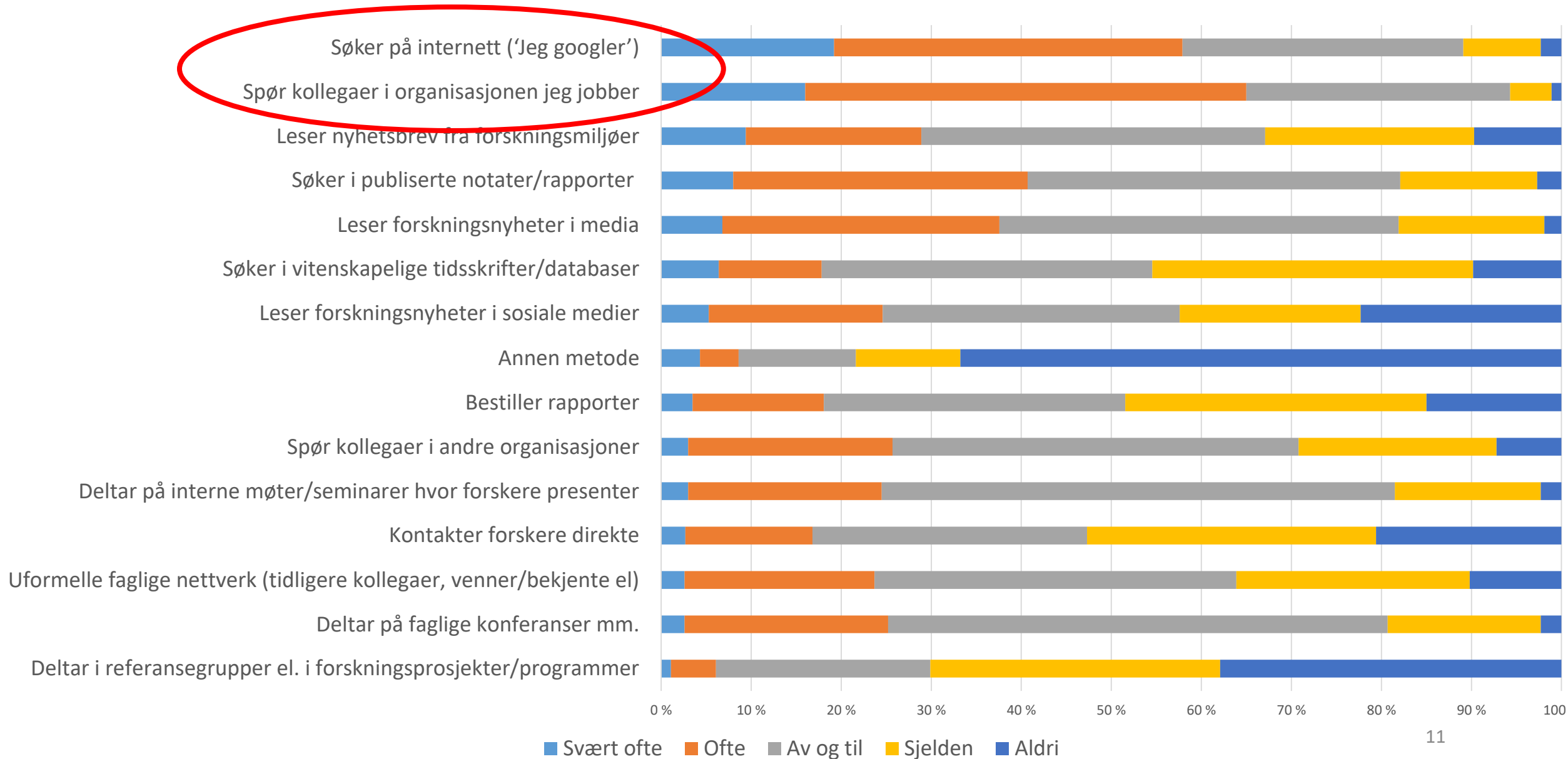
Kilder til forskningsbasert kunnskap (pilot)

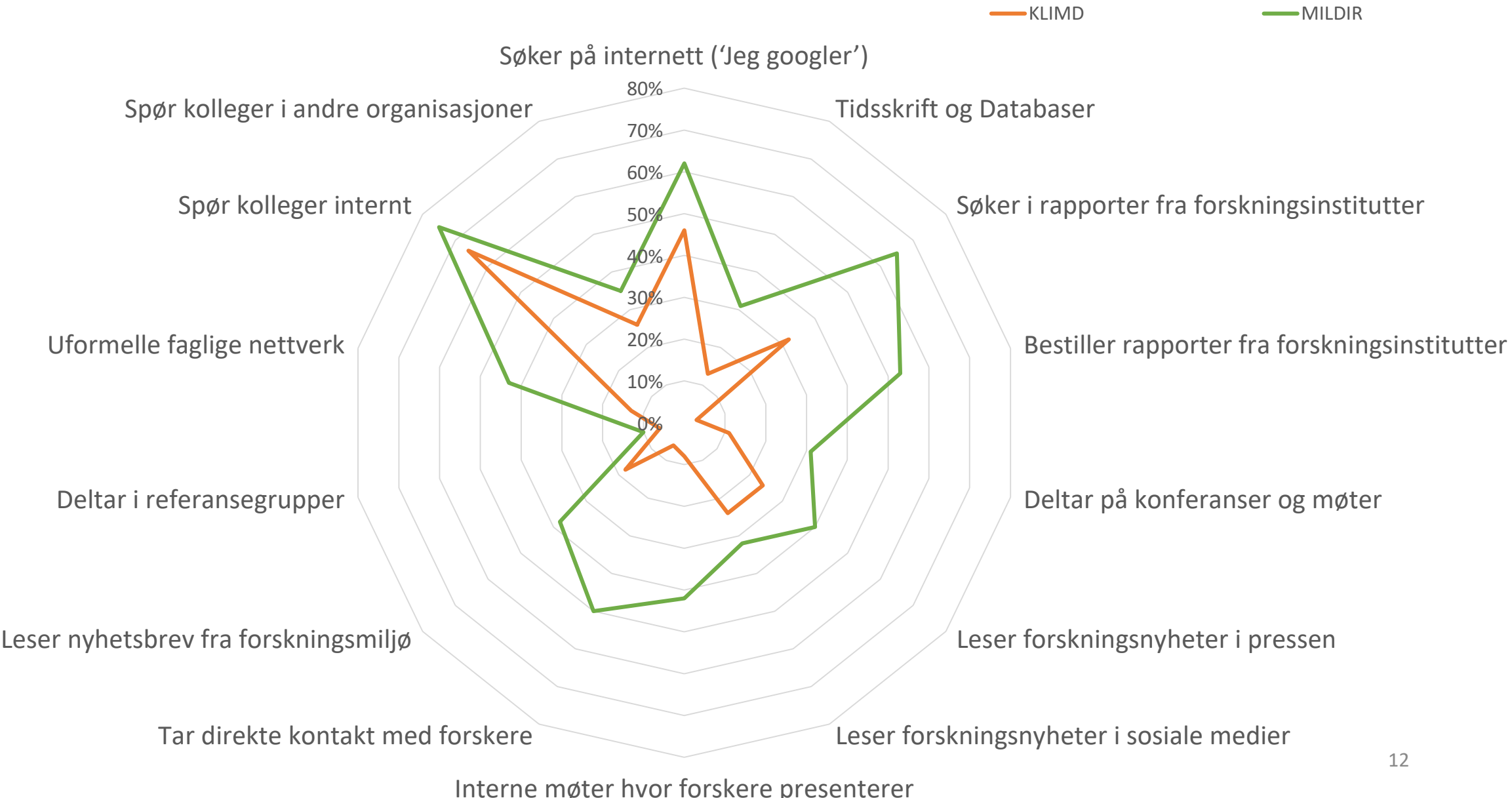
Kilder til forskningsbasert kunnskap - eksempler

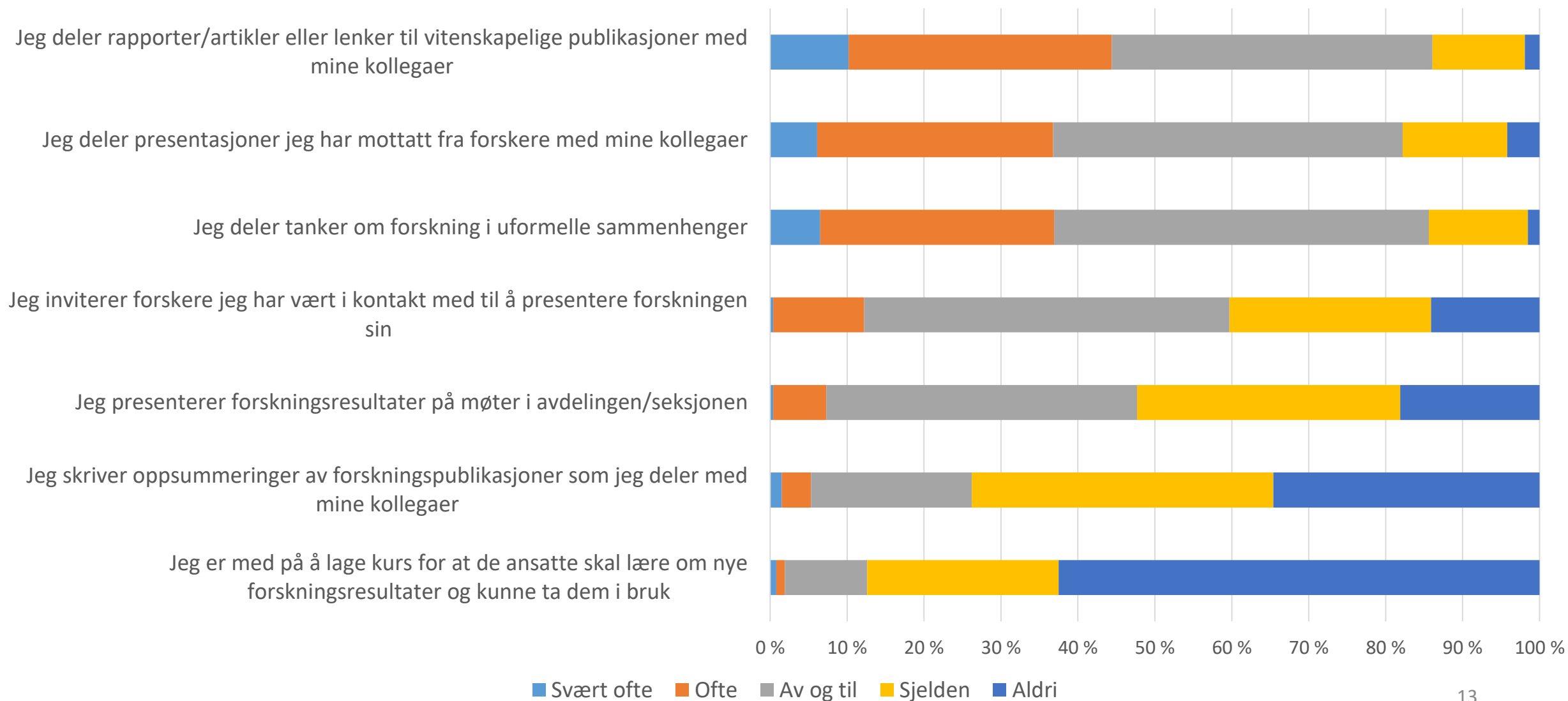
Kanaler for å få tilgang til forskning

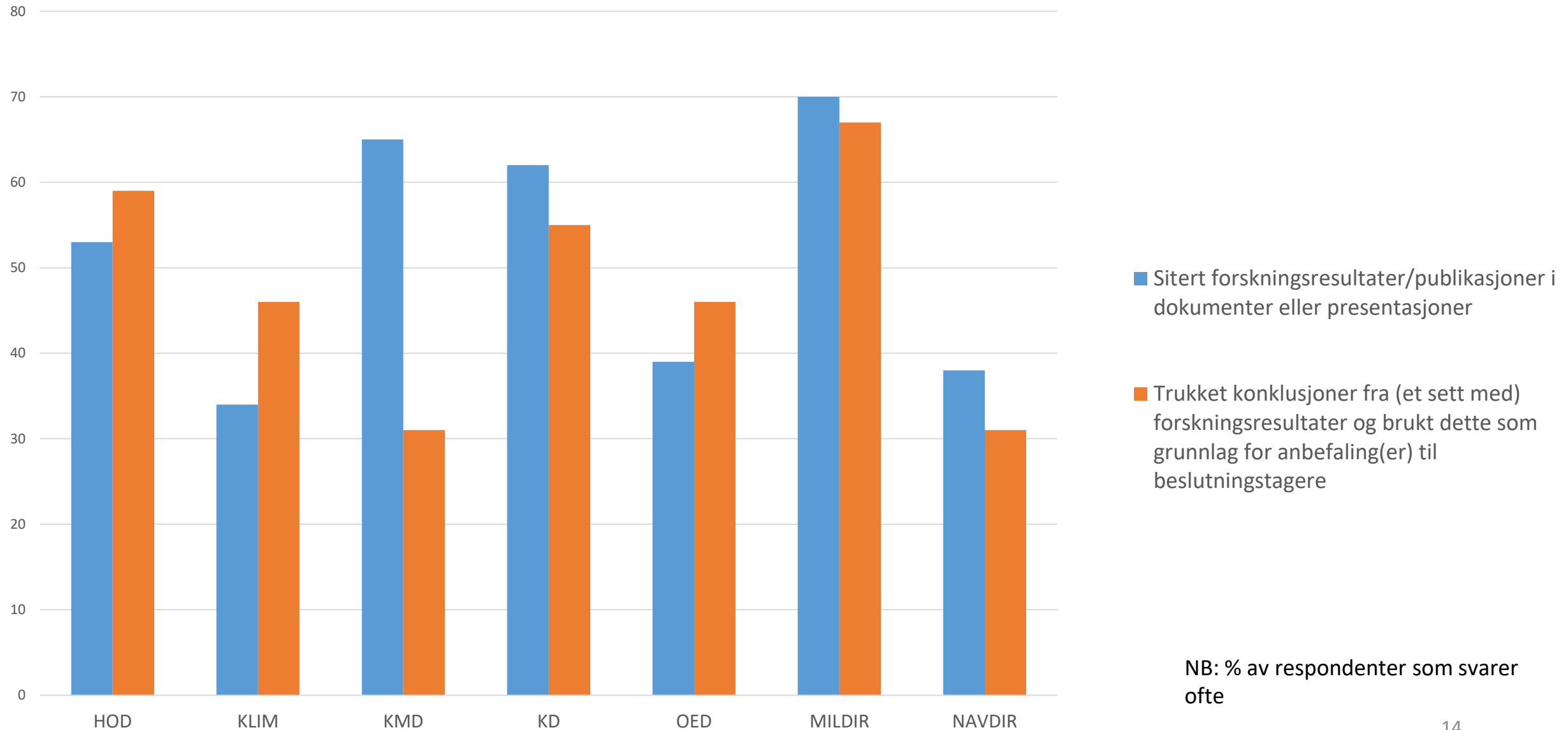
Kanaler for å få tilgang til forskning - eksempler

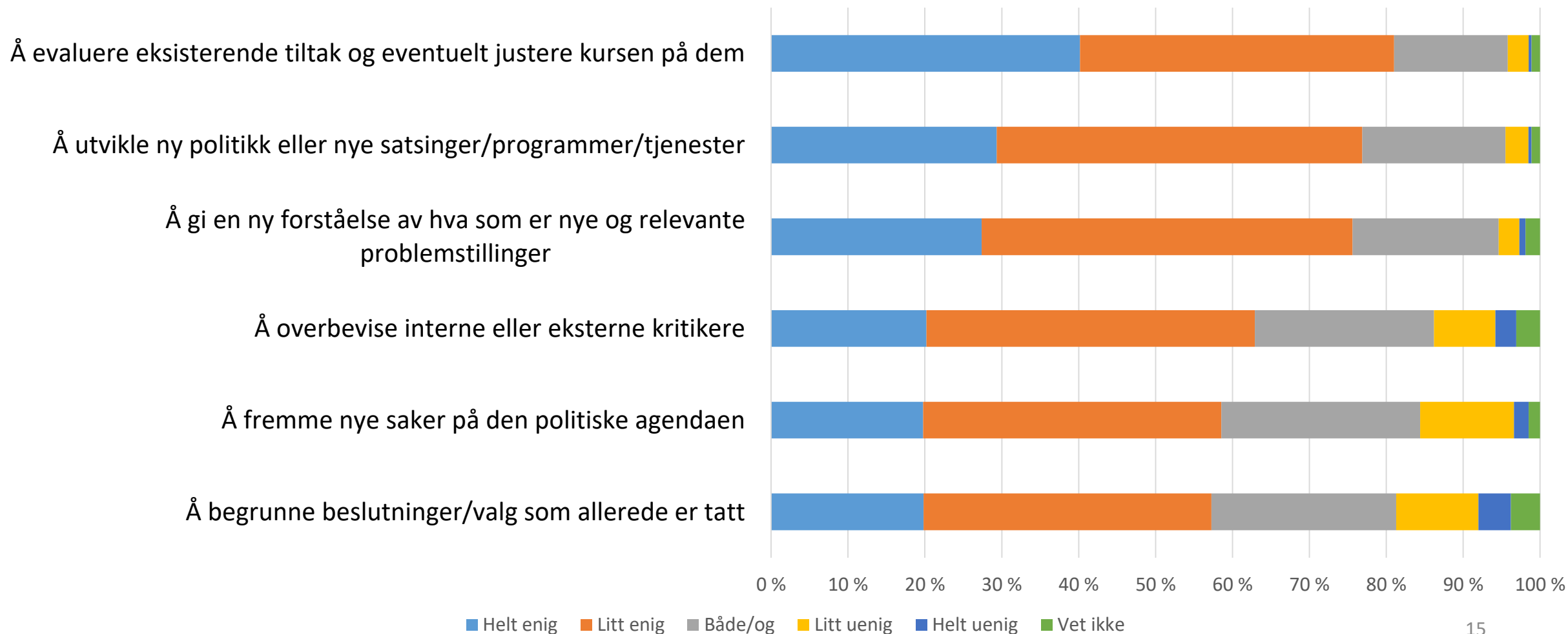
Spredning av forskningsbasert kunnskap

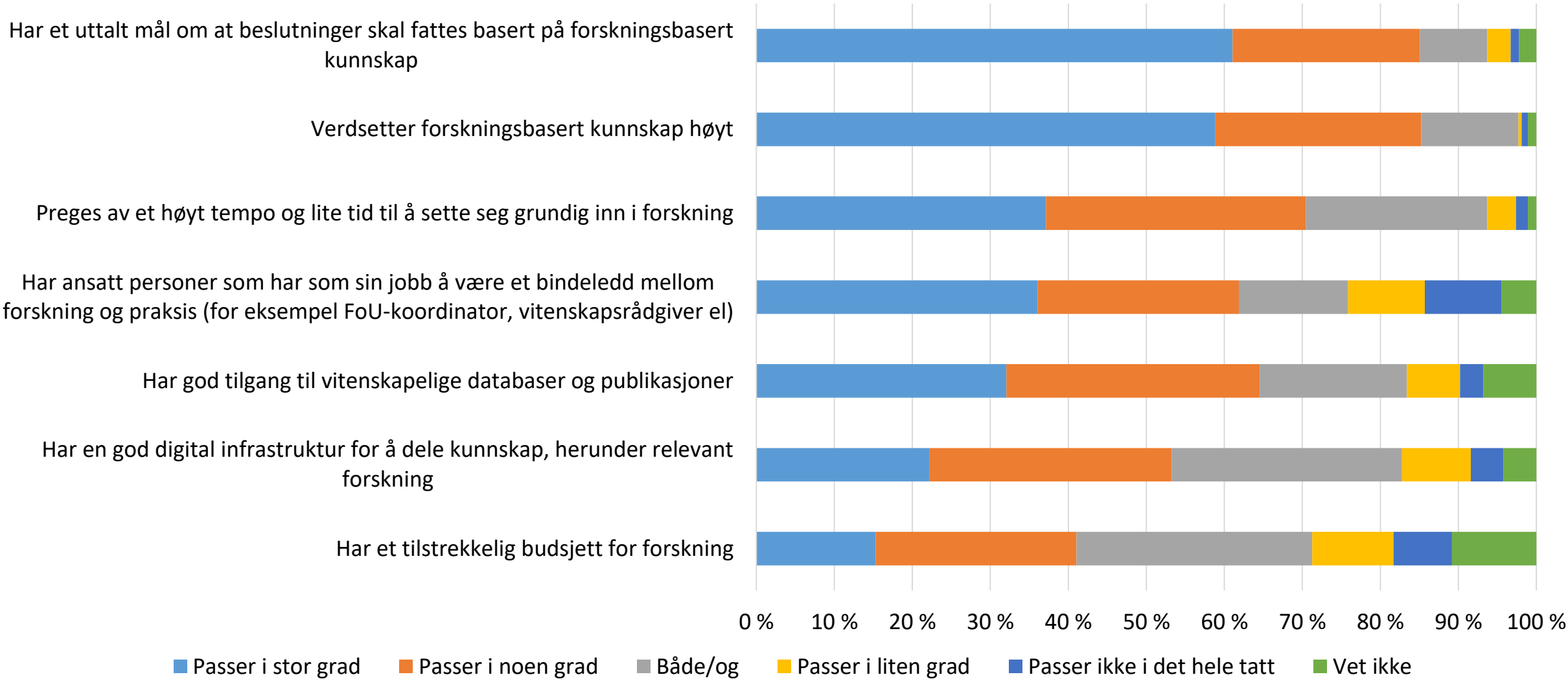
Anvendelse av forskning i eget arbeid

Bruk av forskning på saksfeltet

Organisasjonenes kunnskapspraksis

Oppsummering – 5 punkter

- 1) Individuelle kjennetegn forklarer variasjon i bruk av forskningsbasert kunnskap i politikk.
- 2) Disse er ikke uavhengig av organisatoriske trekk og politikk/saksområder – men faktorene “samvirker”.
- 3) Kontakt med fag- og forskningsmiljøer er viktig for bruk, men forskning som er «oversatt» til politikk- og praksisfeltets’ språk blir mest brukt.
- 4) Ser ut til å være større forskjeller i bruk av forskning, enn i rammebetingelsene.
- 5) Kunnskapen er hentet fra noen få politikkfelter.

Spørsmål?

- Ta kontakt hvis dere er interessert i kildematerialet (arbeidsnotat publiseres før sommeren)
- Pilotundersøkelsen finnes her
<https://www.sv.uio.no/tik/forskning/publikasjoner/TIK-rapportserie/rapport-6.html>